

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 447/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., S., toho času v Ústave na výkon väzby K., zastúpeného JUDr. M. G., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu z 27. novembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 38/2012 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. decembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 43/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2013 doručená sťažnosť (doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 22. mája 2013) M. B., S. (ďalej len „sťažovateľ“), toho času v Ústave na výkon väzby K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu z 27. novembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn.

Tp 38/2012 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 4. decembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 43/2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v rámci trestného stíhania vedeného proti jeho osobe vzatý do väzby, a to na základe uznesenia Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) zo 17. novembra 2011 z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) potvrdeného rozhodnutím Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) zo 6. decembra 2011. Väzba sťažovateľa bola následne uznesením Špecializovaného trestného súdu z 23. mája 2012 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 30. mája 2012 predĺžená do 15. decembra 2012.

Na základe návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na predĺženie lehoty trvania väzby z 13. novembra 2012 Špecializovaný trestný súd namietaným uznesením z 27. novembra 2012 lehotu trvania väzby sťažovateľa predĺžil do 15. júna 2013. O sťažnosti podanej sťažovateľom proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol najvyšší súd uznesením zo 4. decembra 2012, ktorým ju ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľ uvádza, že *„V rozhodnutiach o predĺžení väzby sa konajúce súdy v zásade vysporiadali s predĺžením väzby len tak, že uviedli, že dôvody väzby naďalej trvajú (pri druhom predĺžení väzby sa len v skratke odkázalo na doterajšie rozhodnutia), nakoľko nedošlo k žiadnej významnej zmene počas prebiehajúceho trestného stíhania a rovnako aj na to, že doteraz zistené skutočnosti v rámci trestného konania v zásade vierohodným spôsobom preukazujú spáchanie t. č. z ktorých bol o. i. obvinený aj sťažovateľ. Zároveň poukázali aj na potrebu vykonávania ďalších vyšetrovacích úkonov smerujúcich k hospodárnemu a rýchlemu ukončeniu vyšetrovania.“*

Podľa názoru sťažovateľa v jeho prípade neboli splnené materiálne dôvody na jeho vzatie do väzby, resp. na jej predĺženie.

V tejto súvislosti sťažovateľ prezentuje argumentáciu, ktorou vyvracia splnenie jednej z materiálnych podmienok väzby, a síce dôvodnosť trestného stíhania vedeného proti

jeho osobe, spochybňujúc pritom vierohodnosť svedeckých výpovedí, o ktoré sa opiera jemu vznesené obvinenie.

V ďalšom bode sťažnosti spochybňuje sťažovateľ naplnenie druhej z materiálnych podmienok väzby, a to existenciu dôvodov preventívnej väzby podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorú konajúce súdy opierajú o okolnosti týkajúce sa priamo povahy trestnej činnosti, ktorá je mu kladená za vinu, teda že *„sa mal údajne ako člen organizovanej skupiny dopustiť násilnej trestnej činnosti za účelom odstránenia konkurenčnej skupiny“*. Sťažovateľ túto okolnosť nepovažuje za postačujúcu pre vyvodenie záveru o dôvodnej obave z pokračovania v trestnej činnosti a rovnako za nedostatočný v tomto smere považuje aj poukaz väzobných rozhodnutí na jeho *„kriminálnu minulosť“*, čiže jeho predchádzajúce odsúdenia, pretože podľa názoru sťažovateľa *„ide totiž o trestné činy, ktoré jednak svojou povahou, vzhľadom na uložené tresty nepatrili medzi závažné a jednak od ich spáchania uplynul značný čas“*.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že v prípade predĺženia jeho väzby dôvody prezentované v návrhu prokurátora na predĺženie väzby (vykonávanie ďalších úkonov v rámci vyšetrovania) nie sú aktuálne, pretože podľa sťažovateľa *„dôkazná situácia vo veci je v zásade konečná“*, keďže *„väčšina úkonov vzťahujúcich sa na skutky, z ktorých je sťažovateľ obvinený bola už vykonaná, a jeden jediný úkon, ktorý vykonaný nebol a pritom mal a mohol byť vykonaný, je rekognícia s poškodenou“*.

Sťažovateľ je toho názoru, že v jeho prípade neboli splnené materiálne dôvody väzby a rozhodnutia konajúcich súdov o predĺžení jeho väzby tak považuje za nezákonné, zakladajúce porušenie jeho základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46. ods. 1 a čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom porušovateľov a ich rozhodnutiami – Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. Tp 38/2012 zo dňa 27. 11. 2012 a Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tost 43/2012 zo dňa 4. 12. 2012 porušené boli.

Uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. Tp 38/2012 zo dňa 27. 11. 2012 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tost 43/2012 zo dňa 4. 12. 2012 v časti týkajúcej sa osoby sťažovateľa sa zrušujú.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000,- € ktoré je porušovateľ povinný uhradiť sťažovateľovi do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 331,15,- € na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu z 27. novembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 38/2012

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Vo vzťahu k časti sťažnosti týkajúcej namietaného porušenia označených článkov ústavy postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu zistil ústavný súd existenciu procesnej prekážky uvedenej v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a síce nedostatok právomoci.

Vo vzťahu k označenému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom (sťažnosťou), ktorý aj využil. Poskytnutie ochrany v danom prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda najvyššieho súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením najvyššieho súdu zo 4. decembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 43/2012

V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Z obsahu sťažnosti, jej príloh a zo súvisiaceho spisového materiálu ústavný súd zistil, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 a iné zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

V rámci vedeného trestného stíhania bol sťažovateľ uznesením okresného súdu zo 17. novembra 2011 v spojení s uznesením krajského súdu zo 6. decembra 2011 vzatý do väzby z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Konajúce súdy v rozhodnutiach o vzatí sťažovateľa do väzby preventívnu väzbu sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku opreli o dôvodné podozrenie, že sa ako člen organizovanej skupiny mal dopustiť koordinovanej násilnej trestnej činnosti, pričom odkázali na výsledky dokazovania, predovšetkým výpovede dvoch svedkov jednoznačne popisujúcich okolnosti vyšetrovanej trestnej činnosti. Spolu s uvedenými skutočnosťami zohľadnili konajúce súdy aj „*trestnú minulosť*“ sťažovateľa, ktorá podľa ich názoru „*prinajmenšom nasvedčuje na sklony k páchaniu násilnej trestnej činnosti a to bez ohľadu na to, či sa jedná o odsúdenia, ktoré majú účinky zahľadania alebo nie*“.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu z 23. mája 2012 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 30. mája 2012 bola lehota trvania väzby sťažovateľa predĺžená do 15. decembra 2012.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky 13. novembra 2012 predložil návrh na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa (ako aj ostatných spoluobvinených), ktorému Špecializovaný trestný súd namietaným uznesením z 27. novembra 2012 vyhovel a lehotu trvania väzby sťažovateľa predĺžil do 15. júna 2013.

V odôvodnení svojho rozhodnutia v úvode citoval Špecializovaný trestný súd príslušné ustanovenia Trestného poriadku [§ 76 ods. 1, § 76 ods. 2, § 76 ods. 3, § 76 ods. 6 písm. c), § 76 ods. 7 písm. c) a § 79 ods. 3] a konštatoval, že v súlade s citovanou právnou úpravou bol návrh na predĺženie lehoty trvania väzby podaný v takto určenej zákonnej lehote, preto Špecializovaný trestný súd určil termín výsluchov obvinených a upovedomil o ňom tak prokurátora, ako aj obhajcov obvinených.

Špecializovaný trestný súd poukázal na námietky sťažovateľa, ktoré tento uviedol pri svojom výsluchu: „Obvinený M. B. uviedol, že je nevinný, lebo nič nespáchal. Tiež poukázal na výpoveď V. M. tak, že ide o jeho klamstvá a vyjadrenia sú založené iba na tom, čo mal počuť od inej osoby. V. M. tak koná, aby sa vyhol trestnému stíhaniu. Preto M. B. podal naňho trestné oznámenie.“

Špecializovaný trestný súd ďalej uviedol, že „Obhajcovia v podstate zhodne poukazovali na nedostatky vyšetrovania. Uvádzali, že výpovede svedkov kajúcnikov M., F., Č. a ďalších nemôžu postačovať ako podklad na založenie dôvodnosti podozrenia proti ich klientom zo spáchania trestnej činnosti tak, ako je to uvedené v príslušných uzneseniach vyšetrovateľa. Je to najmä prípad univerzálneho svedka K. Š., ktorý si však vo svojich výpovediach vo viacerých skutočnostiach odporuje. Žiadne ďalšie dôkazy proti obvineným, ktoré by ich priamo usvedčovali, neboli vyšetrovateľom zadovážené za obdobie takmer jedného roka. Preto nielen dôvodnosť trestného stíhania nemá oporu v konkrétnych skutočnostiach. Konanie ani jedného z obvinených počas trvania väzby nevykazuje také

známky, ako to vyžaduje ustanovenie § 71 ods. 1 Trestného poriadku. Následne obhajcovia zhodne poukazovali na rodinné zázemie obvinených, na ich ustálené zvyky, čo sa týka zdržiavania sa na konkrétnych adresách a na ďalšie osobné pomery.“.

Vo vzťahu k splneniu materiálnych dôvodov väzby Špecializovaný trestný súd takto argumentoval:

«Pokiaľ ide o materiálne dôvody väzby, tie spočívajú jednak v dôvodnosti podozrenia trestného stíhania a jednak vo vzniku a pretrvávaní niektorého z väzobných dôvodov uvedených v jednotlivých písmenách § 71 ods. 1 Trestného poriadku. V zmysle príslušných zákonných ustanovení dôvody väzby musia trvať počas celého jej trvania a väzba v každom svojom štádiu musí byť odôvodnená aj skutkovými okolnosťami prípadu.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení i zo znenia § 71 ods. 1 a § 72 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že pri každom skúmaní dôvodnosti väzby sa súd musí zaoberať aj tým, či trestné stíhanie proti tej – ktorej osobe je dôvodné. Svojím stanoviskom neprezumuje vinu či nevinu obvineného a väzobné trestné stíhanie samo osebe neprejudikuje odsudzujúci rozsudok. Ak však existuje logickými úvahami podložená dôvodnosť podozrenia a pristúpi k tomu niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní a súdy sú trestné stíhanie povinné viesť väzobne. Sudca pre prípravné konanie si je vedomý aj toho, že väzba je výrazným zásahom do obmedzenia slobody pohybu je tzv. výnimkou z pravidla, pričom možno ku nej pristúpiť len za výnimočných okolností. V tomto prípade však takéto výnimočné okolnosti nastali a spočívajú tak v špecifikách trestnej veci ako takej, ako aj vo viacerých špecifikách týkajúcich sa všetkých obvinených.

Pokiaľ ide o dôvodnosť trestného stíhania, je potrebné uviesť, že dôkazy, ktoré boli doposiaľ vo veci získané, a to aj v čase po predchádzajúcom rozhodnutí o predĺžení lehoty trvania väzby, nespochybnili ani v tomto štádiu trestného stíhania dôvodnosť trestného stíhania ani u jedného z obvinených, teda dôvodnosť podozrení voči vyššie menovaným obvineným z toho, že mali spáchať tie trestné činy a takým konaním ako to je konkrétne uvedené v jednotlivých uzneseniach vyšetrovateľa o vznesení obvinenia.

V tomto smere nič nezmenila ani súdu už známa argumentácia o výpovediach tzv. spolupracujúcich svedkov. Možno súhlasiť s názorom, že takéto výpovede je potrebné

posudzovať z hľadiska vierohodnosti takejto výpovede naozaj precízne a zodpovedne. Obvykle platí stav, že výpoveď jediného takehoto svedka nemôže byť dôvodom práve na väzobné stíhanie páchatel'a.

Podozrenia proti jednotlivým obvineným nie sú založené na výpovedi jedinej spolupracujúcej osoby (v priebehu výsluchu bol najčastejšie spomínaný V. M.), ale aj na viacerých ďalších výpovediach spolupracujúcich svedkov, či na výpovedi obvineného M. a aj na ďalších dôkazoch, ktoré boli podrobne uvedené v predchádzajúcich väzobných rozhodnutiach, preto nie je namieste ich teraz znovu opakovať.

Pretože v tomto štádiu trestného stíhania sa nerozhoduje o vine a treste obvinených, úlohou sudcu pre prípravné konanie nie je podrobný rozbor skutkových okolností prípadu vo vzťahu ku všetkým skutkom, vo vzťahu ku všetkým obvineným, podrobný rozbor svedeckých výpovedí a ďalších dôkazov tak, ako tomu je v prípade rozhodovania na hlavnom pojednávaní. V prípade rozhodovania o predĺžení lehoty trvania väzby treba zisťovať, či dôvodnosť trestného stíhania proti obvineným zostala zachovaná, či dôvodnosť podozrenia voči obvineným zo spáchania konkrétneho konania uvedeného v uznesení o vznesení obvinenia tiež zostala zachovaná a či dôvody väzby u každého z obvinených nezmenene trvajú, alebo došlo v tomto smere k zmene, alebo či dôvody väzby už pominuli.

Vo veci ako prvé je zadokumentované trestné oznámenie K. Š. zo dňa 07. 07. 2011. Oznamovateľ spomenul násilnú, ako aj drogovú trestnú činnosť a vypovedal o štruktúre skupiny, ktorá sa necháva označovať ako „P.“. Už tu K. Š. vypovedá pomerne podrobne a spomína väčšinu osôb, ktoré boli neskôr obvinené.

V ďalších štádiách trestného konania bol K. Š. vypočutý aj v postavení svedka a to aj po vznesení obvinenia za zachovania možnosti kontradiktórneho výsluchu pokiaľ ide o účasť obhajcov pri výsluchu (viď č. l. 866 – 891, 1995 – 2005, zápisnica o vykonaných rekogníciách). Tento svedok hovorí predovšetkým o drogovej činnosti „o sekaní drog, predávaní týchto drog a obchodovaní s nimi“. Z osôb uvedených v návrhu prokurátora spomína predovšetkým M. B. prezývaného „B.“, L. G. prezývaného „L.“, P. M. prezývaného „T.“, R. M. a T. K. Takisto spomína M. P. prezývaného „E.“, pričom však tento patril do inej skupiny ako predchádzajúce osoby, ktoré spadali pod M. A. Naposledy výpoveď v takomto smere svedok K. Š. zopakoval dňa 17. 04. 2012, kde opakuje niektoré

skutočnosti týkajúce sa drogovej trestnej činnosti a spomína aj trestnú činnosť súvisiacu s vydieraním.

Ďalšou osobou, ktorá vypovedá v neprospech viacerých v návrhu spomínaných osôb je svedok M. Č. (zápisnica o výsluchu z č. l. 892 – 913). Tento svedok aj v rámci kontradiktórnych výpovedí vypovedá o tom, že pozná T. K., R. M., L. G. a M. B. Takisto vypovedá predovšetkým k drogovej trestnej činnosti, popisuje fungovanie skupiny a pokiaľ ide o J. O. uviedol, že tohto videl dvakrát v živote, je to taký mladý chalan, pričom vie o tom, že má prezývku „P.“. Výpoveď v tomto smere potvrdil aj pri svojom výsluchu dňa 19. 04. 2012, kde hovorí aj o skupine „P.“ tvrdí, že „M. A. a O. boli hore a my ostatní sme boli dole“.

V. M. bol vypočutá viackrát, čo je zrejmé zo zápisnice o výsluchoch tejto osoby na č.l. 914 – 953, 1010 – 1015, 1210 – 1215, 1349 – 1356, 2018 – 2039. Možno konštatovať, že tento svedok vypovedá voči všetkým obvineným uvedeným v návrhu prokurátora a podrobne popisuje nielen drogovú trestnú činnosť, ale aj trestnú činnosť násilného charakteru týkajúcu sa viacerých poškodených. Takisto pomerne presne s uvádzaním viacerých detailov popisuje aj činnosť skupiny, ktorá si nechala hovoriť ako „P.“. Vypovedal aj ku skutku, ktorý sa týkal poškodeného N. a ktorého sa zúčastnil, takisto vypovedá ku skutku, ktorý sa týka poškodeného G. a vypovedal tiež k okolnostiam, ktoré sa týkajú poškodených D., T. a M. Aj tento svedok všetky okolnosti v súlade s predchádzajúcimi výpoveďami potvrdil aj dňa 18. 04. 2012. Možno konštatovať, že v zásade v súlade so skutkovými opismi v uzneseniach o vznesení obvinenia opisuje činnosť jednotlivých obvinených.

Aj výpovede svedkov T., D. a sčasti P., okrem výpovede V. M. dokumentujú existenciu skupiny „P.“, ktorá „bojovala o vplyv“ v území, na ktorom pôsobili vyššie spomenutí svedkovia. V súvislosti s platením za ochranu mali mať viaceré osoby vrátane osôb obvinených v tomto konaní stretnutia, okrem iného na tzv. K., kde malo dôjsť k rôznym nezhodám medzi dvomi skupinami snažiacimi sa o vplyv na predmetnom území.

Podobne ako v prípade poškodených N. a G. niet pochybnosti o tom, že výbuchy sú preukázané objektívne nespochybniteľnými dôkaznými prostriedkami. Zatiaľ za usvedčujúce dôkazy možno považovať aj niektoré ďalšie výpovede svedkov, konkrétne K., Ž., B., M.

Pokiaľ ide o drogovú trestnú činnosť treba poukázať aj na výsledky rôznych znaleckých skúmaní v súvislosti so stopami zaistenými na tele obvinených B., G., K. a M. Niet pochybností, že tieto osoby prišli do styku s návykovými látkami. U obvineného M. bola nájdená digitálna váha, na ktorej boli identifikované stopy po metamfetamíne, takéto stopy boli identifikované aj na u neho nájdených bankovkách.

Charakter trestnej činnosti, ktorá je obvineným kladená za vinu vykazuje znaky organizovanosti, vzájomnej podriadenosti, kedy každá zo zúčastnených osôb si je vedomá svojho miesta v skupine a jej úlohou je kooperovať s ostatnými.

Väzobné dôvody u jednotlivých obvinených tak, ako sú uvedené v návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby a sú podrobne rozpísané v doterajších väzobných rozhodnutiach, ktoré sa dôvodmi podrobne zaoberali, tieto aj vysvetlili, pričom ide o rozhodnutia právoplatné, vo všetkých prípadoch preskúmané odvolaciami súdmi ostali od predchádzajúceho rozhodovania o predĺžení lehoty trvania väzby nezmenené, preto nedošlo v tomto smere pri terajšom rozhodovaní k úprave dôvodov väzby a v podrobnostiach pokiaľ ide o skúmanie väzobných dôvodov možno na ne v plnej miere odkázať.

To, že niektorí z obvinených predtým preberali zásielky, dostavovali sa na predvolania polície a zdržiavali sa v miestach svojho trvalého bydliska bolo už v predchádzajúcich konaniach vyhodnotené a bolo zaujaté stanovisko k tomu, že táto okolnosť sama o sebe väzbu ako zásah do osobnej slobody nevyklučuje. Skupinu obvinených, ktorá vykazuje také znaky spolupráce o akých hovoria vyššie uvedení svedkovia je potrebné považovať za skupinu ľudí, ktorá si vzájomne vymieňa informácie, čoho dôkazom je i to, že niektoré z podozrivých osôb po tom, čo sa vec začala prešetrovať nie je možné predviesť a nezdržujú sa v miestach svojich trvalých pobytov (R. H., M. P.).

Sudca pre prípravné konanie považuje za potrebné ešte uviesť, že pokiaľ ide o „konkrétne skutočnosti“ odôvodňujúce väzbu nemusí ísť o také skutočnosti, ktoré už preukázali oprávnenosť ktorejkoľvek z vyššie popisovaných obáv zakotvených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku. Možno konštatovať, že postačuje reálna obava, že takéto konanie nastať môže, pričom takáto reálna obava z vyššie uvádzaných dôvodov podľa názoru sudcu pre prípravné konanie existuje. Skutočnosti v podstate zhodne uvádzané obhajcami, že konanie obvinených nevykazuje

žiadne konkrétne známky úteku, vyhýbaniu sa trestnému stíhaniu, nevykazuje známky ovplyvňovania priebehu vyšetrovania a taktiež konanie obvinených nevykazuje znaky pokračovania v trestnej činnosti, sa vzťahuje na dôvody väzby podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku. Preto sa takáto argumentácia obhajcov nevzťahuje na prejednávaný prípad.

Treba ešte uviesť, že argumentácia s použitím rozhodnutí ESLP, že dôvody postačujúce na vzatie do väzby sa po dlhšej dobe môžu stať nedostatočnými, je v zásade prilihavá, avšak tento prípad nie je tým, na ktorý možno takéto rozhodnutia ESLP aplikovať. Počiatočná dôvodnosť podozrenia založená na oznamovateľovi K. Š. bola podporená ďalšími vyššie spomenutými dôkazmi.»

K splneniu špeciálnych podmienok pri predĺžení väzby podľa ustanovenia § 76 ods. 3 Trestného poriadku predposlednej vety (nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť) Špecializovaný trestný súd dodal:

„Čo sa týka skúmania dôvodnosti predĺženia lehoty trvania väzby až do 15. júna 2013, sudca pre prípravné konanie skúmal tiež to, či orgány činné v trestnom konaní pri získavaní dôkazov doteraz konali bez prieťahov, teda plynulo. Nezistil také skutočnosti, ktoré treba hodnotiť ako prieťahy v konaní znamenajúce prepustenie všetkých obvinených na slobodu pre nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní.

Je potrebné konštatovať, že najmä v poslednom čase vyšetrovatelia vo veci konajú promptne a väčšinu pracovných dní v mesiaci využívajú na vykonávanie procesných úkonov vo veci. Možno predpokladať relatívne dlhú dobu venovanú preštudovaniu spisového materiálu, je nesporné, že vo veci by sa mali ešte vykonať viaceré konfrontácie a je nesporné i to, že budú vypočutí ďalší svedkovia, ktorých prokurátor menovite uviedol, treba doplniť znalecké dokazovanie v rozsahu uvedenom prokurátorom v návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby. Sudca pre prípravné konanie nemal pochybnosti ani o potrebe vypočutia tých osôb, ktoré sú známe zatiaľ len pod prezývkami. Možno súhlasiť s tým, že ide osoby, ktoré môžu buď potvrdiť, alebo vyvrátiť tvrdenia svedkov, ktorí zatiaľ usvedčujú členov zločineckej skupiny. Treba mať totiž na pamäti ustanovenie § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Preto dokazovanie, ktoré je uvedené v návrhu

prokurátora nepochybne môže veľmi dobre poslúžiť práve pre obvinených, teda aj pre získanie dôkazov svedčiacich v ich prospech.

Oprávnená je požiadavka na predĺženie lehoty trvania väzby aj z toho dôvodu, že bude potrebné oboznámenie sa s obsahom vyšetrovacieho spisu a bude potrebná lehota na spracovanie obžaloby, čo všetko si vyžaduje konkrétny čas. Orgány činné v trestnom konaní a prokurátor však musia postupovať vo väzobnej veci urýchlene tak, aby boli všetky úkony vykonané čo najskôr, teda podľa možnosti ešte aj pred lehotou, na ktorú bola väzba predĺžená.“

Na základe takto prezentovaných dôvodov sudca pre prípravné konanie návrhu prokurátora vyhovel a lehotu trvania väzby predĺžil do 15. júna 2013. Proti prvostupňovému rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ (ako aj ďalší spoluobvinení) sťažnosť.

Najvyšší súd rozhodol o podanej sťažnosti namietaným uznesením zo 4. decembra 2012 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol v zmysle ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd kvalifikoval postup Špecializovaného trestného súdu ako vecne správny, a stotožnil sa preto s jeho záverom o pretrvávaní dôvodov väzby u sťažovateľa (ako aj u ostatných spoluobvinených). V odôvodnení rozhodnutia uviedol:

„V prvom rade je potrebné konštatovať, že sudca pre prípravné konanie v odôvodnení napadnutého uznesenia opätovne podrobne a konzekventne zdôvodnil, na základe akých záverov aj v súčasnosti u obvinených trvajú dôvody väzby, ktoré sa od predchádzajúceho rozhodovania o predĺžení väzby nezmenili, a preto na ne sudca pre prípravné konanie v celom rozsahu odkázal.

V napadnutom uznesení ďalej sudca pre prípravné konanie dôkladne rozviedol dôkazy, ktoré naďalej potvrdzujú opodstatnenosť a dôvodnosť podozrenia, že obvinení spáchali trestné činy kladené im za vinu. Pritom od predchádzajúcich rozhodnutí o väzbe nedošlo na strane obvinených k žiadnym podstatným zmenám odôvodňujúcim iné rozhodnutie v konaní, preto najvyšší súd poukazuje na doterajšie rozhodnutia vo veci, s ktorými sa plne stotožňuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval námietky obvinených za dôvodné, nakoľko v súčasnom štádiu konania sa súd nezaoberá otázkou viny, skutkovými okolnosťami

trestných činov, z ktorých sú obvinení, ani vyhodnocovaním jednotlivých svedeckých výpovedí. Svedecké výpovede a iné dôkazy posudzuje iba v nevyhnutnej miere potrebnej na zistenie, či naďalej existuje dôvodné podozrenie, že predmetné skutky spáchali obvinení. Zároveň sa jedná o rozsiahlu trestnú činnosť, pričom v rámci vyšetrovania sa neustále uskutočňujú rôzne procesné úkony. Vykonávanie znaleckého dokazovania v tomto štádiu preto nemôže byť posudzované ako priesťahy alebo umelé predlžovanie konania zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

Ako správne konštatoval sudca pre prípravné konanie, doterajší spôsob života obvinených sám o sebe nie je prekážkou väzobného stíhania. Tieto skutočnosti je potrebné posudzovať vo vzájomnej súvislosti s ostatnými okolnosťami zistenými v trestnom konaní, pričom obava, že v prípade prepustenia obvinených na slobodu by nebolo zmarené, resp. sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, nebolo rozptýlené.“

V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmito právami a slobodami vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska

neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05).

Opierajúc sa o uvedené východiská posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa, pričom opätovne zdôrazňuje, že jeho úlohou nebolo posúdiť správnosť skutkových a právnych záverov konajúcich súdov, a teda jednoznačne zodpovedať otázku, či boli alebo neboli splnené materiálne podmienky väzby sťažovateľa, resp. jej predĺženia. Úlohou ústavného bolo preskúmať, či sa vyvodené závery rozhodnutia o predĺžení väzby sťažovateľa opierali jednak o ústavne konformný výklad a aplikáciu relevantnej právnej úpravy a tiež o náležité a logicky konzistentné odôvodnenie.

Najvyšší súd (v právomoci ktorého bolo posúdenie skutkových a právnych otázok relevantných pre rozhodnutie o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa) vychádzal zo skutkového a právneho stavu podrobne uvedeného v uznesení Špecializovaného trestného súdu poukazujúceho na skutkové okolnosti odôvodňujúce existenciu väzobných dôvodov, ktorého právne závery najvyšší súd akceptoval a zároveň sa na ne v podrobnostiach odvolal.

Pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu posudzoval najvyšší súd splnenie jednak formálnych, ako aj materiálnych podmienok väzby.

Vo vzťahu k splneniu špeciálnej podmienky vzťahujúcej sa na predĺženie lehoty trvania väzby (§ 76 ods. 3 Trestného poriadku) najvyšší súd kvalifikoval (s poukazom na rozsiahlosť vyšetrovanej trestnej činnosti a nevyhnutnosť vykonania ďalších relevantných procesných úkonov) postup orgánov činných v trestnom konaní ako plynulý.

K splneniu hmotnoprávných predpokladov väzby konajúce súdy podrobne interpretovali právnu úpravu obsiahnutú v ustanoveniach § 71 ods. 1 Trestného poriadku (jednotlivé väzobné dôvody) a konštatovali ich naplnenie jednak s prihliadnutím na charakter vyšetrovanej trestnej činnosti (organizovaná trestná činnosť so silným prvkom kooperácie), ako aj s prihliadnutím na špecifiká týkajúce sa osôb jednotlivých obvinených, teda aj sťažovateľa.

Skutkové okolnosti vzatia do väzby (dôvodnosť vedeného trestného stíhania) ako súčasť materiálnych predpokladov väzby konajúce súdy argumentačne opreli o špecifikáciu dôkaznej situácie v trestnej veci sťažovateľa, a to poukazom na súbor obstaraných svedeckých výpovedí a na ďalšie súvisiace dôkazy, charakterizujúc pritom potrebnú mieru ich posúdenia zodpovedajúcu potrebe zistenia stavu dôvodného podozrenia spáchania vyšetrovaných skutkov.

Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno vyvodit', že by sa nevysporiadal s nastolenými otázkami existencie hmotnoprávných predpokladov väzby adekvátne a preskúmateľne. Podľa názoru ústavného súdu je toto odôvodnenie ústavnoprávne akceptovateľné, pretože právne závery najvyššieho súdu opierajúce sa o naozaj precíznu interpretáciu a aplikáciu relevantnej právnej úpravy obsiahnutú predovšetkým v prvostupňovom rozhodnutí, na ktoré najvyšší súd odkázal, korešpondujú skutkovým zisteniam, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností relevantných pre rozhodovanie o väzobnej otázke.

Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho najvyššieho súdu v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy (čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy), preto sťažnosť v danej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

V súvislosti s uplatnenou námietkou porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, v zmysle ktorej čl. 17 ústavy týkajúci sa osobnej slobody obsahuje jej základné hmotné a tiež procesné atribúty vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe je aplikovateľné toto špeciálne ustanovenie o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy. Preto pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi obsahom argumentácie sťažovateľa a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy bola námietka porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy namietaným uznesením najvyššieho súdu posúdená tiež ako zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. septembra 2013